

YALANCI KELİMESİYLE OLUŞTURULAN BİRLEŞİK TERİMLER ÜZERİNE*

Şermin KALAFAT**

Özet

Dil devrimiyle birlikte yabancı terimlere Türkçe karşılıklar bulmak amacıyla çalışmalara başlanmıştır. Zaman içerisinde var olan bilim dallarının hızla gelişmesi, yeni bilim ve sanat dallarının ortaya çıkışı, bilimsel karmaşık dilin (jargon) oluşturulması için daha sistemli bir çalışmayı zorunlu kılmıştır. Bunun sonucunda yapılan çalışmalarla pek çok bilim ve sanat terimi türetilmiştir. Terim türetme, dilin kök ve ekleriyle yeni sözcükler meydana getirilerek yapılabileceği gibi, iki ayrı söz birleştirilerek, birleşik sözcük oluşturulmasıyla da yapılabilir.

Latince “sahte, yalan, sözde, takma, uydurma” gibi anlamlara gelen ve bilim dilinde sıklıkla kullanılan “pseudo” ön ekinin karşılığı olarak, Türkçede yalancı kelimesi kullanılmaya başlanmıştır. Birleşik terim oluşturan yalancı kelimesinin (tıp, astronomi, matematik, arkeoloji, mimarlık, güzel sanatlar gibi) pek çok bilim ve sanat dalında fazlaca kullanıldığı görülmüştür. Buna rağmen terimin, bilim ve sanat dallarının terim sözlüklerinde sınırlı bir biçimde yer aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca terimin yalancı kelimesinin kavram alanına bağlı olarak yanlış kullanıldığı örneklerle rastlanmıştır.

Bu çalışmada Türkçenin dil zenginliği ve gücü, terim olarak kullanılan yalancı kelimesi üzerinden değerlendirilerek çeşitli sonuçlara varılmıştır. Yapılan çalışmanın hazırlanacak terim sözlüklerine de bir fikir verebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe, bilim dili, yalancı, terim bilimi

---

* Bu makale, daha önce *II. Uluslararası Türkoloji Konferansında* (30 Eylül 2012, Varşova-Polonya) “Bir Terim Olarak Yalancı Kelimesi Üzerine” başlığıyla bildiri olarak sunulmuş olup yeniden değerlendirilerek düzenlenmiştir.

** Okt., Yunus Emre Enstitüsü Londra Türk Kültür Merkezi, Londra, e-posta: serminkalafat@gmail.com

ON THE COMPOUND TERMS CREATED WITH THE PSEUDO WORD

Abstract

By the revaluation in language, the studies have begun for the sake of finding correct responses in Turkish language for the foreign terms. Over time, the rapid development of the existing branches of science, the emergence of new forms of art necessitated a more systematic study for scientific complex language. As a consequence, many terms in science and art have been originated. Deriving a term can be done by bringing in new words by using roots and suffixes, and also it can be achieved by combining two separate case generating a compound word.

As the response for the prefix called pseudo whose meaning is fake, lie or nominal in Latin language, the word called liar have been used in Turkish language. The word , “liar”, have been found practical in many of the branches of science such as medicine, astronomy, mathematics, archeology, architecture, fine arts, etc. However, it has been identified limited on the term dictionaries of science and art. It has also seen examples where the term is used incorrectly.

At this study, in terms of the richness and strength of Turkish language, various conclusions have been reached by considering the word liar.

Keywords: *Turkish, scientific language, pseudo, terminology*

Giriş

Dil ve düşünce arasındaki ilişki, kavram olgusunu zorunlu kılmaktadır. Çünkü “*umumî ad veya kelime ağzımızdan çıkan ses kompleksinin zihnimize kavrama ait mana ile birleşmesinden meydana gelen bir işaret, bir semboldür*” (Üçok 2004 [1947]: 18). Kavramlara bağlı olarak meydana gelen sembol ve işaretlerin hepsi söz varlığı içinde birer sözlük birimi olarak yer alır. Bu sözlük birimler, yapılarına ve kullanım alanlarına göre söz varlığı içinde birtakım alt sınıflar oluşturur. Bu alt sınıflardan birisi de terimlerdir. Başka bir deyişle sözlük birimler içerisinde yer alan bilim diline ait birimler, terim birimleri meydana getirir. Terimler sözlük birimler içinde kuşaklar arasındaki bilgi aktarımını sağlayan önemli kelimelerdir.

Dilin terim oluşturması kolay bir işlem olmamakla birlikte ait olduğu topluma göre bir farklılık gösterir. Her ulusun dil dışı gerçekliği algılayışı onun kültürüne paralel olarak gelişir. Bu bağlamda toplumun evreni algılayışının bir sonucu olarak meydana gelen nesnelere ve durumlara ad verme, kavramlaştırma; onun dünya görüşüne, yaşayış tarzına ve bunları ifade ettiği ana diline bağlıdır. “*Dolayısıyla kişi, nesnelere içinde yetiştiği*

kültürün kendisine sunduğu dünya algılamasına göre sınıflandırır. Bu nedenle bilimsel düşünce en iyi şekilde ancak ana dilde gerçekleşebilmektedir.” (Sağlam 2004: 171).

Terimler, eğitim ve öğretim etkinliği içinde kendine yer edinerek, kuşaklar arasında bir devamlılık sağlar. Nitekim modernleşme sürecinde bütün dünyada bilim, teknik ve sanat alanlarının hızlı gelişmesiyle meydana gelen karmaşık bilim dili, gerek bu alanların izlencelerini takip etmek gerekse eğitim öğretim etkinliğinde aktif bir şekilde kullanabilmek için bu dili çözmeyi ve onlara ana dilimizin üretkenliği içinde yeni kavramlarla yön vermeyi gerektirmektedir. Çünkü ortak kelimelere dayanmayan bir bilim dili, kuşaklar arasında kopukluk meydana getirmekte ve bilimsel anlamda dil aktarımı gerek eğitim ve öğretimde gerekse toplumda düzgün bir şekilde gerçekleşmemektedir. Dolayısıyla sağlıklı işleyen bir bilim algısının oluşması için terimlerin ait olduğu dilin kelimelerinden oluşması son derece önemlidir (Zülfikar 1991: 24). Başkan (2006: 85), terimlerin Türkçe olmalarının yararlarını *tanımada yardım, bellemede ve anımsamada kolaylık, bağlantulamada da saydamlık* olarak dile getirmektedir.

1. Terim Nedir?

Terim kelimesi *Türkçe Sözlük*'te (2011: 2330) “*bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan istilah*”; *Gramer Terimleri Sözlüğü*'nde (2010: 213) ise “*bilim, teknik, sanat, spor, zanaat gibi çeşitli uzmanlık alanlarının kavramlarına verilen sınırlı ve özel anlamdaki ad*” olarak tanımlanmaktadır. Vardar (1988: 200) ise terim için “*özel bir bilgi ya da etkinlik alanına, bir bilim, uygulamaya ya da uzmanlık dalına özgü sözcük*” demektedir. “*Terim sözü Latince ‘sınırlı, son’ anlamına gelen terminus kelimesine benzetilerek derlemek fiilinin eski şekli olan termek fiilinden -im eki getirilerek türetilmiştir.*” (Zülfikar 1991: 20). Dilaçar’a göre (1957) genel dilde yer alan bir kelime yalnız bir denotasyona (gerçek anlama) sahip olduğu için terimdir. Konnotasyon (yan anlam yahut ikincil anlam) terim olamaz. Yani genel dilde görülen çok anlamlılığa karşın terim dilinde tek anlamlılığa doğru bir yöneliş vardır (Vardar 1988: 200). Bu tanımlamalara göre terimin özellikleri şunlardır:

1. Bildirdiği anlam yoruma açık değildir, kesinlik ifade eder.
2. Herhangi bir kelime cümle içinde yanında bulunan bir kelimeye göre anlamca ve görevce değişiklik arz ederken, terimlerde böyle bir durum söz konusu değildir. Anlamları sınırlıdır.
3. Bilimsel kavrama tek karşılığı bulunmalıdır.
4. Kavramları açık ve net bir şekilde karşılamalıdır.
5. İlgili alana özgü olmalıdırlar (Zülfikar 1991: 20-21).

Türkçenin tarihsel dönemi içinde farklı biçimde ele alınıp değerlendirilen terimler başlangıçta Arapça iken Cumhuriyet döneminde terimlerin Türkçeleştirilmesi gündeme gelmiş ve pek çok önemli çalışma yapılmıştır. Bu çabaların süreklilik göstermemesinden dolayı zaman içinde Arapça terimler yerine Batı kaynaklı terimler kullanılmaya başlanmıştır (Şahin 2006: 127). Bu durumun sebeplerinden biri de muhatabın hızla gelişen teknolojik gelişmeler karşısındaki durumudur. Teknolojik gelişmeler karşısında kendi dil sorunsalıyla karşı karşıya kalan muhatap ihtiyacını sağlamanın yolunu daha kolay olana yönelişte bulmuştur.

Batı kökenli kelimelere ise karşılık bulma çalışmaları 1970'li yıllarda hız kazanmıştır. Bu konuda yapılan her türlü atılım “Yabancı terimlere karşı Türkçe bir terim nasıl türetilebilir?” sorusunun cevabı olarak karşımıza çıkmaktadır. Her dil gibi Türkçe de söz varlığını geliştirmek, yeni kavramlara ve yabancı terimlere karşılık bulmak adına kendi dil kurgusuna dayalı olarak birtakım yollara başvurur. Bu yollar dil devriminden sonra daha bilimsel temellere oturtulmuştur. Buna göre genel olarak *Türkçede söz varlığını geliştirme yolları türetme, derleme, tarama ve birleştirmedir* (Şahin 2006: 125).

Terim türetme, dilin kök ve ekleriyle yeni sözcükler meydana getirilerek yapılabileceği gibi, iki ayrı söz birleştirilerek, birleşik sözcük oluşturulmasıyla da yapılabilmektedir. Ayrıca çeşitli tamlamalar kurma, kelimenin türünü değiştirme, genel dilden ve halk ağzından kelime aktarma, öteki Türk lehçelerinden yararlanma gibi yollarla da terim türetilebilmektedir (Zülfikar 1991: 40). Ancak bu öyle rastgele yapılacak bir işlem değildir. Akalın (2003: 769), türetilen terimin kabul görmesi için terim oluşturulurken dikkat edilmesi gereken noktaları kısaca şu şekilde belirtmektedir:

1. Türetilen terim öncelikli olarak Türkçenin söz dizimi kurallarına uymalı.
2. Türetilen terim karşılık bulunan terimin anlamını karşılamalı.
3. Terim kolay söylenmeli.
4. Terim kulağa hoş gelmeli.
5. Karşılık bulunulan yabancı kaynaklı terimin ses ve hece sayısı bakımından daha az veya ona eşit ses ve hece sayısında terim türetmeli.
6. Terim mümkünse tek sözden oluşmalı. Birleşik sözler hece ve ses sayısını arttırmaktadır.
7. Terim bire bir çeviri olmamalı.

Günümüz terim bilim çalışmaları kapsamında terim oluşturma, genel itibarıyla iki ana kola ayrılmaktadır. Bilim, sanat ve teknik alanlarında ortaya çıkan yeni bilgi ve kavramların karşılanması, yani *dil içi terim oluşturma* ve yabancı dildeki kavramı veya terimi Türkçe bir terimle karşılanması, yani *diller arası/çeviri odaklı* terim oluşturmadır. Dil içi terim oluşturmada dil bilimsel yöntemleri *var olan kaynakların kullanımı, var olan kaynakların değişimi ve yeni kaynakların kullanımı* olarak üç gruba ayrılır. Diller arası/çeviri odaklı terim oluşturma yöntemleri ise dil içi terim oluşturmaya paralel olarak oluşan *açıklama, ödünç terim ya da ödünçleme, ödünç terim yerine oluşturma* olmak üzere üç gruptur. Bunlardan *ödünç terim yerine oluşturma* başlığı kendi içinde dokuz alt başlıktan oluşmaktadır. Bunlardan birisi de *birleştirme ve birleşik terim* oluşturmadır (Ayrıntılı bilgi için bkz. Karaman 2009: 45-59).

Yalancı kelimesi işlek isimden isim yapan {+cI} ekinin yalan ismine getirilmesiyle oluşmuştur. Zülfikar (1991: 67), {+cI} ekinin görevini “*alışkanlık, huy edinme*”, bir işi davranış biçimi haline getirme anlamı katar şeklinde belirtmektedir. *Yalancı* kelimesi Türkçenin genel söz varlığı içinde bulunan bir kelimedir. Bazı kelimelerin terim özelliği kazanarak söz varlığı içinde başka bir alt birimde yer alması gayet mümkündür. Eski Türkçeden beri kullanılagelmiş olan bu kelime, gerçek anlamıyla toplum tarafından güven telkin etmeyen, olumsuz bir kavramı karşılamaktadır. Ancak biliyoruz ki Türkçe türetme işlevi etkin olan ve söz varlığı zengin bir dildir. Dilin en önemli görevi bildirişimi sağlamaktır. Bunu nasıl sağlayacağı hem onun kendine özgü kurallarına hem de toplumsal unsurlara bağlıdır. Bu nedenle Türk toplumunda kötü bir anlamda kullanılan bu kelime, “sahte, sözde, benzer, benzeri gibi, uydurma vd.” yan anlamlarıyla da genel söz varlığı içinde yer almaktadır. Özellikle kültürümüzde *yalancı dolma, yalancı tavukgöğsü, yalancı çiğköfte, yalancı su böreği, yalancı baklava, yalancı profiterol vb; yine yalancı Selanik (bir örgü çeşidi), yalancı bahar* gibi adlandırmalar yaygındır. Bu adlandırmaların ortak noktası, “benzeri gibi” anlamsal bir bağ kurmaları ve yapılan işlemlerde “eksiklik, kolaylık” unsurlarına göre bu tarz bir adlandırma almış olmalarıdır. Bu bağlamda dikkat çekici bir durum olarak *yalancı* kelimesi, genel söz varlığında görülen, hem gerçek hem de yan anlamlarıyla bilimsel bir terim olarak pek çok bilim dalında karşımıza çıkmaktadır.

Geçmişte bulunan her türlü keşif ve ürünlerin Latince ve Yunanca kökenli sözcüklerle adlandırıldığı bilinmektedir. Türkçede yabancı dillerden terimler alınırken, bunlar Batı dillerinde ortak terim türetme dili olarak kabul edilen Latince ve Yunancadan doğrudan değil de Fransızca, İngilizce, Almanca gibi diğer Batı dillerinden dolaylı bir şekilde alınmaktadır (Sağlam

2007: 175). *Yalancı* kelimesi de Latince “sahte, yalan, sözde, takma, uydurma” gibi anlamlara gelen, Latince’den İngilizce, Fransızca ve Almancaya ve devamında Türkçeye geçen ve bilim dilinde sıklıkla kullanılan “pseudo-” ön ekiyle oluşturulmuş yabancı terimlerin karşılığı olarak Türkçede terimleşmiştir. Ayrıca bazı terimlerde “pseudo-” kelimesiyle eş anlamlı olarak (*İng.*) *false* “yanlış, hata” kelimesiyle oluşan terimler için de *yalancı* kelimesinin karşılık olarak kullanıldığı görülmektedir.

2. *Yalancı* Kelimesinin Terim Bilimi Açısından Değerlendirilmesi

2.1. Yöntem: Çalışmada tarama yöntemi çerçevesinde öncelikli olarak Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanmış ve hazırlanmakta olan terim sözlükleri, daha sonra sırasıyla kütüphanelerdeki başka kurum ve yayınevleri tarafından basılan sözlükler, İnternette yer alan bazı bilim sözlükleri, bilimsel veriler (tez, makale) taranmıştır. Buna göre *yalancı* kelimesini kapsayan bir terim dizgesi oluşturulmuş ve birtakım sonuçlara varılmıştır.

2.2. Terim Kuruluşu Bakımından *Yalancı* Kelimesi

Yalancı kelimesi, Karaman’ın (2009: 45-59) vermiş olduğu tasnife göre diller arası/çeviri odaklı terim oluşturma yöntemi kapsamında yer alan “açıklama”, “ödünc terim ya da ödüncleme” ve “ödünc terim yerine oluşturma” sınıflandırmalarından “ödünc terim yerine oluşturma” yönteminin alt başlığı olan “birleştirme/birleşik terim oluşturma” kapsamında terimleşen bir kelimedir. Bu yöntemde iki ya da daha çok sözlük birim bir araya gelerek anlamlı bir tek birim meydana getirmektedir. Yabancı terimlere çeviri odaklı karşılık olan *yalancı* kelimesi, bu birleşim işleminde yanına aldığı isimlerle genellikle bir sıfat tamlaması oluşturarak terim birim meydana getirmektedir. *Yalancı* kelimesi yukarıda belirtilen terim özellikleri ve terim oluşturma kuralları bakımından değerlendirildiğinde, oluşturulan terimlerin bu kelimenin kavram alanına ve çağrışım özelliklerine bağlı olarak hedeflenen bilgiyi karşılamadığı gözlenmiştir. Bunlar sırasıyla şöyle ele alınabilir:

2.2.1. Bir Terim Tek Bir Gerçek Anlama Dayalı Olmalıdır.

Bu ifadeden anlaşılacağı üzere bir terimin anlamı tek olmalı ve sadece bir gerçek anlama dayanmalıdır. *Yalancı* kelimesi *Türkçe Sözlük*’te (2011: 2330) yukarıda belirtilen birincil anlamı yanında ikincil olarak *gerçek olmayan gerçeğe benzetilmiş* şeklinde bir anlama sahiptir. Terimleşmesini de birincil anlamının yanında bu ikincil anlamının kavram alanına bağlı olarak meydana getirdiği *sözde, sahte, gerçek olmayan, gibi, benzer, benzeyen, biçiminde, görünüşte, -den farklı, izlenimi veren, geçici, sanılma (durumu)*

şeklindeki anlamlarla gerçekleştirdiği gözlenmiştir. Bu bağlamda da bu ifadenin ihlal edilmiş olduğu görülmektedir.

yalancı aglütinasyon: (İng. pseudoagglutination): Asepsiye uyulmadan çalışıldığı ve bekletilmiş kan kullanıldığında, bakteri bulaşması sonucu alyuvarların para dizileri **görünüşi almaları şeklindeki** aglütinasyon.¹

yalancı aleller: (Yun. pseudes: yalancı; allellon: bir diğeri); (İng. pseudoalleles; Fr. pseudoalleges; Alm. pseudoallele): Birbirine çok sıkı bağlanan tek bir gen **gibi** taşınmakla beraber krosingover çalışmalarını birbirinden ayırabildikleri belirlenen aleller (*Biyoloji Terimleri Sözlüğü*).

yalancı anı: (İng. pseudomemory): **Gerçekliği olmayan**, ancak kişinin gerçek olduğuna inandığı **sahte** veya kuşkulu anılar.²

yalancı aromatikler: (İng. pseudoaromatics): Heptalen **gibi** aromatik kararlılığı olmayan çok halkalı hidrokarbonları sınıflandırmak için kullanılan terim (*Kimya Terimleri Sözlüğü (II)*).

yalancı asalak: (T. kâzib tufeyl; Lat. pseudoparasituo; İng. Pseudoparasite; Fr. pseudoparasite; Alm. Pseudoparasit): **Gerçekte asalak olmayıp** asalak sanılan bitkisel ya da hayvansal parçacık veya ortakçı canlı (*Asalak Terimleri Sözlüğü*).

yalancı asalaklık: (T. kâzib tuhfeyli-liyet; Lat. pseudoparasitimus; İng. pseudoparasitism; Fr. faux parasitisme; Alm. pseudoparasitismus): Asalak değilken asalak **sanılma** durumu (*Asalakbilim Terimleri Sözlüğü*).

yalancı ayak: (karşılık: psödopot, Yun. pseudos = yalan, Yun. pous = ayak); (İng. pseudopod; Fr. pseudopode; Alm. pseudopodien): Ayak **biçiminde** bir vücut çıkıntısı olup amiplerde, akyuvarlarda vb. hareketi sağlar (*Zooloji Terimleri Sözlüğü*).

yalancı çiçek: (İng. false pox, pseudopox): Meme derisinde görülen çiçek **benzeri** lezyonların biçimlendiği viral bir hastalık. Yalancı çiçekteki kabarcıklar gerçek çiçeğin kabarcıklarından ortasında çukurcuğun, çevrede kırmızı halenin bulunmamasıyla ayırt edilir (*Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*).

yalancı depresyon: (İng. pseudodepression)³: Ön lop lezyonu gibi durumlarda ortaya çıkan apati, kayıtsızlık, inisiyatif kaybı **gibi** belirgin

¹ bkz. (71).

² bkz. (50).

³ bkz. (53).

semptomlar sergileyen, ancak kişinin depresyon hissetmediği bir kişilik durumu.

yalancı dipteros/yalancı çift sütun: (İng. pseudoditeros)⁴: Tapınaklar çoğunlukla ya tek (peripteros) ya da çift sıra sütunla (dipteros) çevrilmiştir. Ancak burada *farklı* bir uygulama karşımıza çıkmaktadır. Dipteros planlı tapınaklarda yer alan çift sıra sütundan, *iç sırada olması gerekenler yapılmayarak*, 34 sütunun yeri boş bırakılmıştır. Böylece görünümü çift sıralı olan, ancak *gerçekte* tek sütun sırası bulunan bir model ortaya çıkmıştır. Bu tip plan tapınak mimarisinde, pseudodipteros, diğer bir ifade ile yalancı dipteros olarak adlandırılmaktadır (*Arkeoloji Terimi*).

yalancı felç: (İng. pseudoparalysis): Kaslarda kuvvet azalmasıyla belirgin *gerçek olmayan* felç (*Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*).

yalancı helmint: (İng. pseudohelminth): Endoparazitik solucanlara *benzeyen* herhangi bir şey (*Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*).

yalancı kişilik: (İng. pseudopersonality)⁵: Kişinin, kendisi hakkındaki gerçekleri başkalarından gizlemek için uydurduğu *kurgusal* bir kişilik.

yalancı meyve: (İng. false fruit, pseudocarp; Fr. fruit faux; Alm. scheinfrucht): Meyve oluşumuna karpellerin dışında, meyve sapı, reseptakulum, çiçek tüpü *gibi* yapıların katılmasıyla meydana gelen meyve. Örnek: Elma (*Biyoloji Terimleri Sözlüğü*).

yalancı peristom: (İng. pseudoperistome)⁶: Karayosunlarında bulunan *geçici* dış peristom (*Zooloji terimi*).

yalancı tip virüs: (İng. pseudotype virus): Ebeveyn virüsten *farklı* morfolojiye sahip yeni nesil virüs (*Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*).

yalancı zar: (İng. pseudo/false membrane): Zar *izlenimi veren* örtü veya oluşum (*Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü*).

Yalancı kelimesinin bu kadar geniş anlam dizgesine sahip olmasında elbette ki birleşik terim meydana getirirken yanına aldığı isimin büyük etkisi vardır. Bu durum aynı zamanda *yalancı* kelimesinin ikincil anlamının daha baskın gelmesinden de kaynaklıdır. Ancak yukarıdaki örneklere bakıldığında kelimenin terimleşme esnasında standart bir anlam taşımadığı ve ikincil anlamının varyantlarıyla da tanımlar kurduğu görülmektedir. Ayrıca verilen terim karşılıklarının da bu ikincil anlamının varyantlarına bağlı olarak daha

⁴ bkz.(1).

⁵ bkz.(59).

⁶ bkz. (111).

geniş anlamlar barındırdığı, hatta bazı noktalarda bu kelimenin kavram alanından çıktığı gözlemlenmektedir. Bu durum, bir terimin anlamının sınırlı olması gerektiği ve yanına aldığı kelimelerle anlamının değişmeyeceği kuralını da bir bakıma bozmaktadır.

2.2.2. Terimler Bire bir Çeviri Olmamalıdır.

Yalancı kelimesi terim birim meydana getirirken; iki Türkçe kelime yan yana gelebildiği gibi, bir Türkçe bir yabancı kelime ile de türetim sağlanmaktadır. Bu da örneklerden anlaşılacağı gibi bire bir çeviri yapıldığını göstermektedir.

yalancı albuminüri: (İng. pseudo/false albuminuria).⁷

yalancı II. dereceden hız denklemi: (İng. pseudo second order kinetic rate expression).⁸

yalancı aglütinasyon: (İng. pseudoagglutination)⁹.

yalancı Pelger-Huetanomali: (İng. pseudo-Pelger-Huët anomaly). (*Veteriner Hekimliği Sözlüğü*).

yalancı skoleks: (İng. pseudoscolex). (*Veteriner Hekimliği Sözlüğü*).

Yalancı gen: (İng. pseudogene; Fr. pseudogène; Alm. pseudogen). (*Biyoloji Terimleri Sözlüğü*).

2.2.3. Karşılık Bulunan Terimlerin Ses ve Hece Sayısı Az Olmalıdır.

Başka bir durum da terimlerin en az çaba ilkesine bağlı olarak ses ve hece sayısı bakımından mümkün olduğunca tek kelimedenden oluşması gerekliliğidir. Ancak buna karşılık bilim dilinde iki, üç veya dört sözlük birimden oluşan terim birimler de mevcuttur. *Yalancı* kelimesiyle kurulan terimlerde de çeviri odaklı olması sebebiyle bunu görmek mümkündür. Örneğin:

yalancı II. dereceden hız denklemi: (İng. pseudo second order kinetic rate expression).¹⁰

yalancı II. dereceden kinetik model: (İng. pseudo/false II order kinetics model).¹¹

---

⁷ bkz. (24).

⁸ bkz. (37).

⁹ bkz. (71).

¹⁰ bkz. (37).

¹¹ bkz. (26).

yalancı güneş çemberi: (İng. parhelic circle).¹²

yalancı çok katlı prizmatik epitelyum: (İng. pseudostratified columnar epithelium).¹³

yalancı tutunma organı: (İng. pseudoscolex).¹⁴

yalancı birinci dereceden tepkime: (İng. pseudo first order reaction).¹⁵

yalancı yumrulu deri hastalığı: (İng. bovine mamillitis, pseudolumpyskin disease).¹⁶

yalancı psikopatik şizofreni: (İng. pseudopsychopatic schizophrenia).¹⁷

2.2.4. Türetilen Terim Karşılık Bulunan Terimin Anlamını Karşılmalıdır.

Yalancı kelimesinin terim oluşumunda bu madde üç grupta değerlendirilmiştir.

2.2.4.1. “Pseudo-” ön ekini içerdiği hâlde, *yalancı* kelimesinin kavram alanına girmeyen, derin yapıda gizli bir “farklılık, ayrılan birtakım özellikler, eksiklik” gibi “kesinlik ifade etmeyen” anlamlarla terimleşen sözlük birimler:

yalancı albuminüri: (İng. pseudo/false albuminuria)¹⁸: Bu tip albuminürilerde de idrardaki proteinlerin böbrek ile ilişkisi yoktur. Böyle albuminürilere bu nedenle yalancı albüminüri adı da verilir.

yalancı akrepler: (İng. pseudo scorpions)¹⁹: Yalancı akreplerin kısıkaçları vardır, ancak kuyrukları yoktur. Akrepten çok örümceğe benzerler.

yalanbiçimli: (T. kâzib-üş-şekl, İng. pseudomorphose): Yabancı, başka bir mineralin dış biçimini alan mineral (*Yerbilimleri Terimleri Sözlüğü*).

yalancı ikiz ünlü: (İng. pseudodiphthong, Fr. pseudodiphthongue, Alm. pseudodiphthong): Gerçek ikiz ünlü olmayıp yarı ünlü niteliğindeki /y/, /v/,

¹² bkz. (9).

¹³ bkz. *Veteriner Hekimleri Sözlüğü*. (TDK tarafından hazırlanmakta olan terim sözlükleri).

¹⁴ bkz. *Su Ürünleri Terimleri Sözlüğü*. (TDK tarafından hazırlanmakta olan terim sözlükleri).

¹⁵ bkz. *Kimya Terimleri Sözlüğü* (TDK tarafından hazırlanmakta olan terim sözlükleri).

¹⁶ bkz. *Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü* (TDK tarafından yayımlanan terim sözlükleri).

¹⁷ bkz. (64).

¹⁸ bkz. (24).

¹⁹ bkz. (110).

/ğ/ gibi bazı ünsüzlerin telaffuz sırasında ünlüleşip, yanlarındaki ünlü veya ünlüler ile kaynaşarak aynı nefes baskısı altında boğumlanmasından oluşan ikincil ikiz ünlü türleridir (*Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*).

yalancı isodom: (İng. pseudoisodom)²⁰: İnce ve kalın taş dizelerinin alması olarak kullanılmasıyla oluşturulmuş, harçsız Helenistik duvar örgüsü (Arkeoloji terimi).

yalancı koşullanma: (İng. pseudoconditioning): Koşulsuz uyaran sona erince yinelenen yansı bir uyarının koşullu tepkiyi ayaklandırabilme gücünü kazanması (*Ruhbilim Terimleri Sözlüğü*).

yalancı maki: (İng. pseudomaquis)²¹: Kuraklıktan hoşlanan, Akdeniz bölgesinde montan ve submontan kuşakta yaygın, her dem yeşil türlerin oluşturduğu bir çalı formasyonudur (Coğrafya terimi).

2.2.4.2. “Pseudo-” ön ekiyle kurulmadığı hâlde “yalancı” kelimesinin kavram alanına bağlı olarak terimleşen sözlük birimler:

yalancı ay: (İng. paracelene)²²: Gerçek ayın etrafında ayın şekline *benzer* ama renk ve ışık olarak ondan daha sönük olan ay görüntüsü. Bu olay sahte/yalancı güneşe göre daha az gözlenen bir olaydır.

yalancı güneş: (İng. parhelion)²³: Güneşle aynı yükseltide, güneşin 22° sağında veya solunda oluşan en az güneş kadar parlak ve renkli yalancı güneş. Bu durumda güneş iki tane *gibi* görülür. Yalancı güneş 22 derece uzakta görülebildiği gibi, 46, 90 ve 120 derecelerde de görülebilir. Yalancı güneşin oluşmasının nedeni buz kristallerinden geçen güneş ışınlarının kırılmasıdır. Bu olay genellikle kış aylarında, orta enlemlerde havada cirrus bulutları olduğu zaman gözlenir. (e.t. 11.02.2011 <http://forum.gokyuzu.org/index.php?topic=130.0;wap2>).

yalancı mermer: (İng. stucco; Fr.: stuc; Alm.: stuck, gipsmörtel): (Mimarlık) Alçı, mermer tozu ve tutkal karışımından yapılan mermer *görünümlü* taş (*Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü*).

2.2.4.3. Bazı bilim dallarında çevirisi olduğu kelimeyi bire bir karşılamayan, anlam bakımından da “yalancı” kelimesinin kavram alanına girmeyen ama “yalancı” kelimesiyle karşılanarak terimleşen sözlük birimler:

²⁰ bkz.(3).

²¹ bkz.(11).

²² bkz. (5).

²³ bkz. (8).

yalancı nitrürleme: (İng. blank nitriding)²⁴: *Nitrürleme*, sementasyon gibi yüzeyde kimyasal bileşim değişikliği gerektiren bir yüzey sertleştirme yöntemidir. Yalancı nitrürleme ise bunun taslak olarak gerçekleşmesidir.

Metalbiliminde kullanılan bu teknik terimlerde İngilizce *blank* kelimesi görülür. *Blank* kelimesi teknik olarak “taslak” anlamında kullanılmaktadır. Ancak burada *yalancı* kelimesi karşılık verilerek terimleştiği görülmektedir. Tanıma bakıldığında bu kelimenin kavram alanına girmediği de görülür. Burada her ne kadar *yalancı* kelimesinin kavramsal genişliğinden yararlanarak bir terimleşme söz konusu olsa da çeviri odaklı gerçekleşen bu türetimin bir anlamsal karışıklık yarattığı ortadadır. Aşağıdaki terimlerde de aynı durumu görmek mümkündür.

yalancı şemsiye: (Yun. korymbos: çiçek yığını); (İng. corymb; Fr. corymbe; Alm. doldentraube, schirmdolde): Alttaki çiçek saplarının fazla uzayarak üst yüzeyinin düz bir çiçek kümesi oluşturduğu rasemöz çiçek durumu (*Biyoloji Terimleri Sözlüğü*); (*İlaç ve Eczacılık Terimleri Karşılıklar Kılavuzu*) örneğinde de bu tarz bir terimleşme göstermektedir.

yalancı çekirdekçik: (İng. karyosome; Fr. caryosome; Alm. karyosom): Çekirdek içinde bulunan özel kromatin topluluğuna verilen eski bir terim. Yalancı çekirdekçik (*Biyoloji Terimleri Sözlüğü*).

2.3.Yalancı Kelimesinin Oluşturduğu Terim Dizgesi

2.3.1.Türk Dil Kurumu Tarafından Yayınlanmış ve Hazırlanmakta Olan Terim Sözlüklerinde *Yalancı* İle İlgili Terimler

2.3.1.1. Asalakbilim Terimleri Sözlüğü

yalancı asalaklık: (T. kâzib tufeyliyet; Lat. pseudoparasitismus; İng. pseudoparasitism; Fr. faux parasitisme; Alm.: pseudoparasitismus).

yalancı ayak: (İng. pseudopod; Fr. pseudopode; Alm. pseudopodien).

yalancı delibaş: (T. dâ-i östr; Fr. faux fournie; Alm. falsche drehkrankheit).

yalancı sinir kanatlılar: (T. asabiy-ül-cenâh-ı kâzibe; Lat. pseudonevroptera; İng. pseudonevropteres; Fr. pseudonevropteres; Alm. wasserhafte).

yalancı tırtıl: (İng. caterpillar-like; Fr. fausse-chenille; Alm. afterraupe).

²⁴ bkz. (31).

2.3.1.2. Bitkibilim Terimleri Sözlüğü

yalancı meyve: (T. semerî kâzip, Fr. pseudocarpe).

2.3.1.3. Biyoloji Terimleri Sözlüğü

yalancı akasya: (Lat. robinia pseudoacacia, İng. false acacia, locust tree; Fr. robinier faux acacia, Alm. gemeine scheinakazie, gewöhnliche).

yalancı aleller: (İng. pseudoalleles; Fr. pseudoalleles; Alm. pseudoallele).

yalancı ayak: (İng. pseudopod; Fr. pseudopode; Alm. pseudopodien).

yalancı bağırانlar: (Lat. subclamatores; sub: altında; clamator: bağırان kuş; Alm.: unechteschreibögel).

yalancı çekirdekçik: (İng. karyosome; Fr. caryosome; Alm. karyosom).

yalancı dominantlık: (Lat. dominans: kural, karar; İng. pseudodominance Fr.: pseudodominance; Alm. pseudo dominanz).

yalancı gen: (İng. pseudogene; Fr. pseudogène; Alm. pseudogen).

yalancı meyve: (İng. false fruit, pseudocarp; Fr. fruit faux ; Alm. scheinfrucht).

yalancı plazmodyum: (İng. pseudoplasmodium; Fr. pseudoplasmode; Alm. pseudoplasmodium).

yalancı porsuk bitkisi: (Lat. cephalotaxus drupacea).

yalancı şemsiye: (İng. corymb; Fr. corymbe; Alm. doldentraube, schirmdolde).

2.3.1.4. Ceza Yargılama Yöntemi Yasası Terimleri Sözlüğü

yalancı tanıklık: (T. yalan şahitliği, hakikat hilafı şahitlik; İng. false evidence; Fr. faux zeugnis).

2.3.1.5. Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü

yalancı ikinlik: (bkz. ikinlik) (İng. pseudodiphtong).

yalancı ikiz ünlü: (İng. pseudodiphtong; Fr. pseudodiphtongue; Alm. pseudodiphtong).

2.3.1.6. Dirilbilim Terimleri Sözlüğü

yalancı bakışım/sözdebakışım: (İng. pseudosymetrie).

2.3.1.7. Edebiyat ve Söz Sanatı Terimleri Sözlüğü

yalancı türek yanacı: (Fr. figure pseudo – étymologique).

2.3.1.8. Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü

yalancı mermer: (İng. stucco; Fr. stuc; Alm. stuck, gipsmörtel).

yalancı kemer: bkz. kök kemer: Açıklama yer almamaktadır.

2.3.1.9. İlaç ve Eczacılık Terimleri Karşılıklar Kılavuzu

yalancı negatif: (İng. false negative).

yalancı ilaç: (İng. placebo, dummy).

yalancı pozitif: (İng. false positive).

yalancı sinir ulak: (İng. false neurotransmitter).

2.3.1.10. Kimya Terimleri Sözlüğü (II)

yalancı aromatikler: (İng. pseudo aromatics).

yalancı birinci dereceden tepkime: (İng. pseudo first order reaction).

2.3.1.11. Matematik Terimleri Sözlüğü (2000)

yalancı biçme: (İng. prismoid; Fr.: prismide; Alm. prismoid).

yalancı öbek: (Lat. grupoid; İng. groupoid; Fr. groupdide; Alm. gruppoid).

2.3.1.12. Ruhbilim Terimleri Sözlüğü

yalancı gereksinme: (İng. quasi need).

yalancı koşullanma: (İng. pseudoconditioning).

2.3.1.13. Su Ürünleri Terimleri Sözlüğü

yalancı ayak: (İng. pseudopod; Fr. pseudopode; Alm. pseudopodien).

yalancı bombaj: (İng. deceptive bombe).

yalancı kılıçkuyruk: (Lat. pseudoxiphophorus bimaculatus).

yalancı şemsiye: (İng. corymb).

yalancı tutunma organı: (İng. pseudoscolex).

yalancı zargana: (Lat. sudis hyalina).

2.3.1.14. Uygulayım Terimleri Sözlüğü

yalancı mermer: (İng. stucco; Fr. stuc; Alm. stuck, gipsmörtel).

2.3.1.15. Zooloji Terimleri Sözlüğü

yalancı bağırganlar: (Alm. unechteschreivögel).

yalancı-ötücüler: (Alm. unecttesingvögel).

2.3.1.16. Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü

yalancı anemi: (İng. pseudoanemi).

yalancı az dişlilik: (İng. pseudo-oligodontia).

yalancı boynuz kistleri: (İng. pseudokeratin cysts).

yalancı çiçek: (İng. falsepox, pseudopox).

yalancı çok katlı prizmatik epitelyum: (İng. pseudostratified columnar epithelium).

yalancı eklem: (İng. pseudo-arthritis).

yalancı felç: (İng. pseudoparalysis).

yalancı gebelik: (İng. pseudopregnancy, false pregnancy, phantom pregnancy, pseudocyesis).

yalancı geven: (Lat. Oxytropus DC).

yalancı geven zehirlenmesi: (İng. locoweed poisoning).

yalancı gut: (İng. pseudogut).

yalancı helmint: (İng. pseudohelminth).

yalancı hermafroditizm: (İng. pseudohermaphroditism).

yalancı hipertrofi: (İng. pseudohypertrophy).

yalancı iki cinslilik: (İng. false hermaphroditism).

yalancı kaburgalar: (İng. costae spuriae).

yalancı kızgınlık: (İng. pseudoestrus).

yalancı kolinesteraz: (İng. pseudo cholinesterase).

yalancı kuduz: (İng. pseudorabies).

yalancı lenfom: (İng. pseudolymphoma).

yalancı lösemi: (İng. pseudoleukemia).

- yalancı miyazis:** (İng. pseudomyiasis).
- yalancı nöromedyatör:** (İng. pseudoneuromediator).
- yalancı parazit:** (İng. pseudoparasite).
- yalancı pelvis darlığı:** (İng. relatively pelvic obstruction).
- yalancı perikarditis:** (İng. pseudopericarditis).
- yalancı Pelger-Huetanomali:** (İng. pseudo-Pelger-Huët anomaly).
- yalancı prekürsör:** (İng. pseudoprecursore).
- yalancı ruam:** (İng. pseudomalleus).
- yalancı sığır çiçeği:** (İng. pseudocowpox).
- yalancı sığır vebası:** (İng. pseudo rinderpest).
- yalancı skoleks:** (İng. pseudoscolex).
- yalancı tavuk vebası:** (İng. pseudo-fowl pest).
- yalancı tip virüs:** (İng. pseudotype virus).
- yalancı veba:** (İng. newcastle disease).
- yalancı ven nabızı:** (İng. pseudojugular pulse).
- yalancı yumrulu deri hastalığı:** (İng. bovine mamillitis, pseudolumpyskin disease).
- yalancı zar:** (Lat. pseudomembran; İng. false membrane).
- yalancı zarlı:** (İng. pseudomembranous).
- 2.3.2. Diğer Yayınevlerinin Yayını Olan ve İnternetteki Sözlüklerde ve Bilimsel Verilerde (tez, makale) Geçen Yalancı İle İlgili Terimler**²⁵
- 2.3.2.1. Arkeoloji Terimleri**
- yalancı dipteros/ yalancı iki sıralı sütun:** (İng. pseudodipteros) (1).
- yalancı çörten:** (İng. pseudo gargoye) (2).
- yalancı isodom:** (İng. pseudoisodom) (3).
- yalancı tonoz:** (İng. pseudo vault) (4).

²⁵ Oluşturulan terim dizgesi sayfa aşımı sebebiyle aza indirgenmekle birlikte, terimlerin 100'ü geçkin olduğunun ispatı için 111 tane verilmesi uygun bulunmuştur.

2.3.2.2. Astronomi ve Meteoroloji Terimleri

- yalancı ay:** (İng. paracelene) (5).
yalancı ay çemberi: (İng. paracelenic circle) (6).
yalancı çift yıldız : (İng. pseudo double / binary stars) (7).
yalancı güneş: (İng. parhelion) (8).
yalancı güneş çemberi: (İng. parhelic circle) (9).
yalancı tan: (T. fecr-i kâzib) (10).

2.3.2.3. Coğrafya Terimleri Sözlüğü

- yalancı maki:** (İng. pseudomaquis) (11).

2.3.2.4. Deniz Biyolojisi Terimleri

- yalancı halka:** (İng. false annulus) (12).
yalancı isparoz: (İng. bastard grunt) (13).
yalancı mıgırı: (İng. bicolored false moray) (14).
yalancı trança: (İng. bluespotted seabream) (15).
yalancı taban: (İng. false bottom) (16).
yalancı yumurta: (İng. false egg) (17).
yalancı yılanbalıkları: (İng. petromyzontia) (18).

2.3.2.5. Dilbilim Terimleri Sözlüğü

- yalancı eş değer:** (İng. false friend) (19).

2.3.2.6. Fizik Terimleri Sözlüğü

- yalancı zerre:** (İng. virtual particle) (20).

2.3.2.7. İstatistik Terimleri Sözlüğü

- yalancı etken:** (İng. pseudo factor) (21).
yalancı tayf: (İng. pseudo spectrum) (22).
yalancı ters: (İng. pseudo inverse) (23).

2.3.2.8. Kimya Terimleri

- yalancı albuminüri:** (İng. false albuminuria) (24).

yalancı I. dereceden kinetik model: (İng. pseudo/false I order kinetics model) (25).

yalancı II. dereceden kinetik model: (İng. pseudo/false II order kinetics model) (26).

yalancı kristal: (İng. pseudo crystal) (27).

2.3.2.9. Matematik Terimleri

yalancı izdüşüm matrisi: (İng. pseudo projection matrix) (28).

yalancı kökler: (İng. pseudostem) (29).

2.3.2.10. Metalbilim ve Gereçbilim Karşılıklar Kılavuzu

yalancı çukurcuklar: (İng. false brinelling) (30).

yalancı karbonlama: (İng. blank carburizing) (31).

yalancı nitrüleme: (İng. blank nitriding) (32).

yalancı takoz: (İng. false bottom) (33).

2.3.2.11. Mühendislik ve Teknik Terimler

yalancı büküm: (İng. false twist) (Tekstil Müh.) (34).

yalancı denge (jeoloji müh.): (İng. pseudo equilibrium) (35).

yalancı derz: (İng. false joint) (36).

yalancı II. dereceden hız denklemi: (İng. pseudo second order kinetic rate expression) (37).

yalancı ivme: (İng. pseudoacceleration) (38).

yalancı izge tepkisi: (İng. pseudo spectral response) (39).

yalancı kazık: (İng. false pile) (40).

yalancı kod: (İng. pseudo cod) (41).

yalancı kolon: (İng. pseudo colonic) (42).

yalancı komut: (İng. pseudo instruction) (43).

yalancı pencere: (İng. blank window) (44).

yalancı priz: (İng. false set) (45).

yalancı rastgele sayı üretici: (İng. pseudorandom number generator) (46).

yalancı stereoskopik görüş: (İng. pseudo stereoscopic vision) (47).

yalancı tavan: (İng. false ceiling) (48).

yalancı uydu: (İng. pseudolite) (49).

2.3.2.12. Psikoloji Terimleri Sözlüğü(I)

yalancı anı: (İng. pseudomemory) (50).

yalancı bunama: (İng. pseudodementia) (51).

yalancı dâhilik: (İng. pseudoprodigy) (52).

yalancı depresyon: (İng. pseudodepression) (53).

yalancı gebelik: (İng. pseudocyesis) (54).

yalancı gerilik: (İng. pseudoretardation) (55).

yalancı halüsinasyon: (İng. pseudohallucination) (56).

yalancı his: (İng. pseudoesthesia) (57).

yalancı karışıklılık: (İng. pseudomutuality) (58).

yalancı kişilik: (İng. pseudopersonality) (59).

yalancı konvülsiyon: (İng. pseudoconvulsion) (60).

yalancı nöbet: (İng. pseudoseizure) (61).

yalancı psikoloji: (İng. pseudopsychology) (62).

yalancı psikopati: (İng. pseudopsychopathy) (63).

yalancı psikopatik şizofreni: (İng. pseudopsychopathic schizophrenia) (64).

yalancı tat: (İng. pseudogeusia) (65).

yalancı teşhis: (İng. pseudodiagnosticity) (66).

yalancı tiryakilik: (İng. pseudoaddiction) (67).

yalancı uykusuzluk: (İng. pseudoinsomnia) (68).

2.3.2.13. Psikoloji Terimleri Sözlüğü (II) (Psikoloji Derneği) (69).

yalancı açıklama: (İng. pseudoexplanation).

yalancı bilim: (İng. pseudoscience)

- yalancı birliktelik:** (İng. pseudomutuality)
yalancı topluluk/sahte topluluk: (İng. pseudocommunity)
yalancı/sahte sorunlar: (İng. pseudoproblems).
yalancı katılım: (İng. pseudoparticipation).
yalancı refleks: (İng. pseudoreflex).
yalancı ifadeler: (İng. pseudostatements).
yalancı/sahte yakınlık gösteren bireyler: (İng. pseudointimate individuals).
yalancı/sözde deneme: (İng. pseudotrial).
yalancı/sahte kelime: (İng. pseudoword).
yalancı/sözde denence: (İng. pseudohypotheses).

2.3.2.14. Sosyoloji Terimleri

yalancı kültür: (İng. pseudo culture) (70).

2.3.2.15. Tıp Terimleri

- yalancı aglütinasyon:** (İng. pseudoagglutination) (71).
yalancı akalazya: (İng. pseudoachalasia) (72).
yalancı alerji: (İng. pseudo allergy) (73).
yalancı anemi: (İng. pseudoanemy) (74).
yalancı anevrizma: (İng. false aneurysm, pseudoanevrizma) (75).
yalancı astım: (İng. pseudo asthma) (76).
yalancı çift kutuplu nöron: (İng. pseudobipolar) (77).
yalancı derece: (İng. false degrees) (78).
yalancı difteri (kurp): (İng. pseudokrup) (79).
yalancı doğum sancısı: (İng. false labor pains) (80).
yalancı efedrin: (İng. pseudoefedrin) (81).
yalancı eklem: (İng. pseudo-arthrosis) (82).

- yalancı folikülite:** (İng. pseudo-folliculitis) (83).
yalancı gebelik: (İng. pseudopregnancy) (84).
yalancı gut: (İng. pseudogout) (85).
yalancı hipertrofi: (İng. pseudohypertrophy) (86).
yalancı hiponatremi: (İng. pseudohyponatremy) (87).
yalancı kırık: (İng. pseudofractures) (88).
yalancı kızamıkçık: (İng. roseola infantum) (89).
yalancı kist: (İng. pseudocyst) (90).
yalancı miyopi: (İng. pseudomyopia) (91).
yalancı nötropeni: (İng. pseudoneutropenia) (92).
yalancı ödem: (İng. pseudo edema) (93).
yalancı ölüm: (İng. mort apparent) (94).
yalancı primer kompleks: (İng. pseudo primary complex) (95).
yalancı polip: (İng. pseudopolip) (96).
yalancı romatizma: (İng. pseudoherumatism) (97).
yalancı sarılık: (İng. pseudojaundice) (98).
yalancı ses telleri: (İng. false vocal cords) (99).
yalancı soğan ilik felci: (İng. pseudobulbar paralysis) (100).
yalancı şaşılık: (İng. pseudo strabismus) (101).
yalancı şeker: (İng. diabets insipidus) (102).
yalancı tek kutuplu nöron: (İng. pseudounipolar) (103).
yalancı telem: (İng. pseudo teletype) (Adlı Tıp) (104).
yalancı tümör: (İng. pseudotumor) (105).
yalancı ürik asit: (İng. pseudo hiperürisemi) (106).
yalancı verem: (İng. pseudo tüberküloz) (107).
2.3.2.16. Ziraat-Botanik Terimleri
yalancı akasya (İng. robinia pseudoacacia) (108).
yalancı tahıl: (İng. pseudo cereal) (109).

2.3.2.17. Zooloji Terimleri

yalancı akrepler: (İng. pseudo scorpions) (110).

yalancı peristom: (İng. pseudoperistome) (111).

SONUÇ

“Pseudo-” ön ekinin karşılığı olarak kullanılan *yalancı* kelimesinin Türkçenin söz varlığı içerisinde geniş bir kavram alanına sahip olduğu görülmüştür.

Anlam odaklı olarak bakıldığında *yalancı* kelimesiyle kurulan terimlerin birden çok anlam taşıdığı, bunların da *yalancı* kelimesinin gerçek anlamından ziyade yan anlamlarının varyantları olduğu görülmüştür. Bu varyantların şekillenmesinde terimin tanımı içinde bulunan birtakım edat (gibi, {+den farklı}) ve kelimelerin (benzer, benzeri, gerçekte olmayan, görünüşlü gibi) yönlendiriciliği etkindir. Bunun yanında bu edat ve kelimeleri bulundurmadığı hâlde sadece çeviri odaklı olarak *yalancı* kelimesiyle oluşturulan terimler de tespit edilmiştir. Ayrıca hem “pseudo-” ön ekinin bulunmadığı hem de anlam yönünden *yalancı* kelimesinin kavram alanına dâhil olmayan ancak, derin yapıda gizli bir *eksiklik*, *farklılık* gibi anlamlar taşıyan tanımların da bu terim ile karşılandığı görülmüştür. Bir terimin kesin bir yargı belirtme zorunluluğuna bağlı olarak bu tür terimlerin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği belirlenmiştir.

Yalancı kelimesi ile oluşturulan hem çeviri hem de anlam olarak farklılık gösteren terimlerin bir terim dizgesi oluşturulduğunda karmaşa yarattığı görülmüştür. Bu şekildeki terimlerin de tespit edilerek karşıladığı terim ve tanıma bağlı olarak yeniden değerlendirilmesi gerektiği belirlenmiştir.

Türk Dil Kurumunun terim sözlüklerinde *yalancı* kelimesinin oluşturduğu terim dizgesi yaklaşık olarak 90’dır. Bununla birlikte taranan bilimsel verilerde bu sayının 100’ün üzerine çıktığı görülmüştür. Ayrıca bu terimlerin pek azının Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanmış ve hazırlanmakta olan terim sözlüklerinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Bunun yanında tespitler sırasında karşılaşılan, *yalancı* ile oluşturulan tıp terimlerinin durumu dikkat çekicidir. Tıp sözlüklerinde her ne kadar “pseudo-” ön ekiyle oluşturulan terimler tercih edilse de makaleler, sanal bilim ortamlarında ve sanal sözlüklerde tıp bilimcilerin *yalancı* ile oluşturulan terimleri tercih ettikleri gözlenmiştir. Buradan hareketle hazırlanacak tıp terimleri sözlüklerinde “pseudo-” ön ekinin karşılığı olarak *yalancı* kelimesi ile oluşturulan terimlerin kullanılmasının bir sakıncası olmadığını ve diğer bilim dalları için genellenebileceğini belirtmekte yarar vardır.

Bu çalışma kapsamındaki tespitler neticesinde, *yalancı* kelimesi ile oluşturulan terimler üzerinden iki açıdan bir değerlendirme yapılabilir. Birincisi “pseudo-” ön ekinin doğru bir şekilde çevirisinin yapılmadığı; yani bu ön ekin Türkçedeki tam karşılığının *yalancı* kelimesi olmadığı görülmektedir. Bu sebeple de *yalancı* kelimesiyle oluşturulan terim birimlerin başarılı olmadığı söylenebilir. İkinci husus ise Türk Dil Kurumunda yayımlanmış ve hazırlanmakta olan terim sözlüklerinde *yalancı* kelimesinin terim dizgesinin genişletilmesinin gerekli olduğudur.

Sonuç olarak bir terim, karşıladığı terimin anlamıyla örtüşmeli ve kesinlik ifade etmelidir. Aksi takdirde ortak bir anlam dizgesi oluşturamayan terim, hem yanlış algılanacak hem de terimin etkinlik alanı buna göre yanlış şekillenecektir. Buna bağlı olarak terimin nesiller arasındaki aktarımının da yanlış olması durumu doğacaktır. Bu açıdan çeviri odaklı terimlerde terimin anlamının “kavram alanı” üzerinden ayrıca değerlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Bu çalışmanın hazırlanacak terim sözlüklerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

DİPNOTLAR

- (1). <http://www.arkeoloji.biz/2012/02/hermogenesin-eserleri-artemis.html>
- (2). <http://www.arkeo.org/arkeoloji/324-arkaik-doenem-mimarisi>
- (3). <http://www.makaleler.com/bilim-makaleleri/lelegler.htm>
- (4). http://www.kulturvarliklari.gov.tr/sempozyum_pdf/kazilar/16_kazi_2.pdf
- (5). <http://www.turkcebilgi.org/sozluk/meteoroloji-terimleri/yalanci-ay-17277.html>
- (6). <http://www.turkcebilgi.org/sozluk/meteoroloji-terimleri/yalanci-gunes-17278.html>
- (7). http://80.251.40.59/science.ankara.edu.tr/selam/TR/ast404/Bolum_02_Koordinat_Sistemleri_Takimyildizlar.pdf
- (8). <http://www.turkcebilgi.org/sozluk/meteoroloji-terimleri/yalanci-gunes-17278.html>
- (9). http://www.sozluku.com/meteoroloji_sozlugu404/YALANCI%20G%C3%9CNE%C5%9E%20C3%87EMBER%C4%B0-anlami-1-2.html
- (10). <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/19/1267/14584.pdf>

- (11). <http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/dergi/sayi22/BA%C5%99ET%C3%99CRK,%20KAYA%20vd..pdf>
- (12). <http://www.ims.metu.edu.tr/denizsozluk/abc/y.htm>
- (13). <http://www.ims.metu.edu.tr/denizsozluk/abc/y.htm>
- (14). <http://www.ims.metu.edu.tr/denizsozluk/abc/y.htm>
- (15). <http://www.denizcilikfakultesi.com/zipkinla-avlana-balik-turleri-203/>
- (16). <http://www.ims.metu.edu.tr/denizsozluk/abc/y.htm>
- (17). <http://www.ims.metu.edu.tr/denizsozluk/abc/y.htm>
- (18). <http://fef.mehmetakif.edu.tr/akademik/albayrak/Dosyalar/Yuvarlakagizlilar.pdf>
- (19). http://turkoloji.cu.edu.tr/CAGDAS%20TURK%20LEHCELERI/dilek_ergonenc_akbaba_Nogay%20Turkcesinde%20Yalanci%20Es%20Degerler.pdf
- (20). <http://www.nnb.com.tr/forum/index.php?topic=345>.
- (21). <http://tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/FileUpload/yayinlar/ISTATISTIK-SOZLUGU.pdf>
- (22). <http://tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/FileUpload/yayinlar/ISTATISTIK-SOZLUGU.pdf>
- (23). <http://tuikapp.tuik.gov.tr/DIESS/FileUpload/yayinlar/ISTATISTIK-SOZLUGU.pdf>
- (24). <http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/358.pdf>
- (25). http://perweb.firat.edu.tr/personel/yayinlar/fua_378/378_65948.pdf
- (26). <http://www.belgeler.com/blg/ltt/killer-uzerine-cok-halkali-organik-bilesiklerin-adsorpsiyonu-adsorption-of-polycyclic-aromatic-compounds-on-clays>
- (27). <http://www.bilim.org/yalanci-kristal-bicimine-sokulan-silika.html>
- (28). <http://fbe.cukurova.edu.tr/makale/YANLIREGRESYON.pdf>
- (29). http://www.matematikdunyasi.org/arsiv/PDF_eskisayilar/1994_5_17_23_DENKLEMLERIN.pdf
- (30). http://www.erdemir.com.tr/images/medya/Eng_Tr_metal_Sozlugu.pdf
- (31). http://www.erdemir.com.tr/images/medya/Eng_Tr_metal_Sozlugu.pdf
- (32). http://www.erdemir.com.tr/images/medya/Eng_Tr_metal_Sozlugu.pdf
- (33). http://www.erdemir.com.tr/images/medya/Eng_Tr_metal_Sozlugu.pdf

- (34). <http://www.belgeler.com/blg/nbj/yalanci-bukum-teksture-isleminde-teksture-degiskenlerinin-iplik-ozellikleri-uzerindeki-etkisi-effect-of-the-texturing-variables-on-the-yarn-properties-during-false-twist-texturingprocessd>
- (35). <http://library.cu.edu.tr/tezler/8597.pdf> (Çetin, Suna (2012), *Deli Halil (Osmaniye) Bazaltik Pomzalarının Cam Seramik Yapımında Kullanım Olanakları ve Karakterizasyonu*, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeoloji Mühendisliği Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, Adana).
- (36). http://www.pinaroz.com.tr/calisma_goster.asp?kayitno=10
- (37). <http://mekremcakmak.com/files/MMF1.pdf>
- (38). <http://www.yildiz.edu.tr/~bhanci/belgeler/ddytgi.pdf>
- (39). <http://www.scribd.com/doc/83321472/Deprem-Muhendisligi-Acisindan-Yapi-Dinamigine-Giris>
- (40). <http://biyolojik.org/genelbilgiler/75-hayvansaldokular>
- (41). <http://www.e-kutuphane.imo.org.tr/pdf/2298.pdf>
- (42). http://www.yildiz.edu.tr/~ayten/algortimaveprogramlama_bolum1-2.pdf
- (43). <http://www.preset.com.tr/projelerimiz4.htm>
- (44). <http://193.255.140.18/Tez/035965/METIN.pdf>
- (45). <http://www.belgeler.com/blg/6fw/cimento-uretimi>
- (46). <http://www1.gantep.edu.tr/~bingul/c/index.php?ders=24>
- (47). <http://www.belgeler.com/blg/dwl/fotogrametrinin-tarihsel-gelisimi>
- (48). <http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/372.pdf>
- (49). http://www.hkmo.org.tr/resimler/ekler/b8ebdd3c1d3171e_ek.pdf
- (50). <http://www.termbank.net/psychology/7651.html>
- (51). <http://www.termbank.net/psychology/7653.html>
- (52). <http://www.termbank.net/psychology/7654.html>
- (53). <http://www.termbank.net/psychology/7655.html>
- (54). <http://www.termbank.net/psychology/7656.html>
- (55). <http://www.termbank.net/psychology/7657.html>
- (56). <http://www.termbank.net/psychology/7658.html>
- (57). <http://www.termbank.net/psychology/7660.html>
- (58). <http://www.termbank.net/psychology/7661.html>
- (59). <http://www.termbank.net/psychology/7662.html>

- (60). <http://www.termbank.net/psychology/7663.html>
- (61). <http://www.dpsikiyatri.com/hastaliklar83.asp>
- (62). <http://www.termbank.net/psychology/7665.html>
- (63). <http://www.termbank.net/psychology/7666.html>
- (64). <http://www.termbank.net/psychology/7667.html>
- (65). <http://www.termbank.net/psychology/7669.html>
- (66). <http://www.termbank.net/psychology/7670.html>
- (67). <http://www.termbank.net/psychology/7671.html>
- (68). <http://www.termbank.net/psychology/7672.html>
- (69). Ayvaşık, N. Belgin, Er, Nurhan Menli, Kışlak, Şennur Tutarel, Erkuş Adnan (2000), *Psikoloji Terimleri Sözlüğü*, İngilizce-Türkçe, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları, 2000.
- (70). <http://www.scribd.com/doc/13726426/reklametik>
- (71). <http://alpha.beta.ttsaglik.com/MedicalDictionary/Definition/YALANCI%20AGL%C3%9CT%C4%B0NASYON>
- (72). <http://www.drahmetdobrucali.com/wp-content/uploads/%C3%96zofagus-hast-20101.pdf>
- (73). <http://www.bilkent.edu.tr/~bilheal/aykonu/ilac.html>
- (74). <http://saglik.sozlugu.org/pysiologic-anemia/>
- (75). http://www.damarcerrahisi.com/yalan_anevrizma.htm
- (76). www.baskent-adn.edu.tr/dokumanlar/kronik%20oksuruk.pdf
- (77). www.istanbul.edu.tr/fen/notlar/1267736596.ppt-sinirdokusuve-sinirsistemi
- (78). https://www.google.com.tr/#q=yalanc%C4%B1+derece&hl=tr&prmd=imvns&ei=88AmUMXSIcfitQbdoIDADw&start=10&sa=N&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.r_qf.&fp=4902372c2467a849&biw=1676&bih=696
- (79). <http://www.genetikbilimi.com/genbilim/bulasicihasta.htm>
- (80). <http://www.doktorsitesi.com/video/yalanci-dogum-sancisi-nedir-gercek-dogum-nasil-baslar-/3334>
- (81). <http://www.bipolarbozukluk.net/index.php?topic=161.15>
- (82). http://www.medicine.ankara.edu.tr/surgical_medical/orthopaedics/turkish/dersler/bekirik.htm
- (83). <http://www.cilthastaliklari.com/konular/yaygin-cilt-hastaliklari/kil-koku-iltihabi-folikulit.html>

- (84). http://www.e-gebelik.net/anormal_gebelikler/yalanci_gebelik.asp
- (85). <http://www.saglikbilimi.com/gut-ve-yalanci-gut-pseudogout/>
- (86). <http://www.nuveforum.net/1187-terimler-sozlugu-d/234240-duchenne-hastaliklari/>
- (87). http://tndt.org/pdf/pdf_TNDT_328.pdf
- (88). <http://www.mainboard24.com/hastaliklar/460522-osteomalazi.html>
- (89). <http://www.saglik.im/kizamikcikbesinci-ve-altinci-hastalik/>
- (90). <http://www.doktorsitesi.com/e/yalanci-kist>
- (91). <http://lasikinturkey.com/goz-bozukluklari.asp>
- (92). www.cengizcanpolat.com/lokosit.php
- (93). http://www.retinavitreus.com/pdf/PDF_339.pdf
- (94). http://www.adlitipankara.gov.tr/morg_ ihtisas_ olum.php
- (95). <http://www.cocukenfeksiyon.org/sayilar/2/117.pdf>
- (96). <http://www.genbilim.com/content/view/6584/33/>
- (97). http://www.genbilim.com/index.php?option=com_search&Itemid=27&searchword=Romatizma&searchphrase=exact&ordering=newest
- (98). <http://www.labtestsonline.org.tr/understanding/conditions/jaundice/>
- (99). http://www.dilaverozturan.com/ses_konusma.html
- (100). <http://www.felctedavisi.org/kismi-felc-belirtileri-nelerdir/>
- (101). <http://www.bilimvesaglik.com/yalanci-sasilik/default.asp>
- (102). <http://www.bahcesel.com/forumsel/genel-saglik-konulari/12320-endokrin-metabolizma-hastal305klar305/>
- (103). <http://www.dicle.edu.tr/fakulte/tip/dergi/yayin/15.Ganglion.pdf>
- (104). http://www.steteskop.net/Tibbi_Makale-file-print-sid-222.html
- (105). <http://yalancitumor.org/>
- (106). <http://www.kemalasan.com/%C3%9CR%C4%B0K%20AS%C4%B0T.pdf>
- (107). <http://forum.veterinerhekimiz.com/thread-20898.html>
- (108). http://fbe.artvin.edu.tr/dosyalar/files/Tez%20Bilgi%20Formu_TUR_%20-%20Serkan%20GULENAY.pdf
- (109). <http://www.fitmek.com.tr/karabugday-gorus-raporu.pdf>
- (110). <http://www.biyolojiygitim.yyu.edu.tr/kf/yalancia/yalancia.swf>
- (111). <http://www.vik2.com/tags/iki-disli-hayvanlar/>

KAYNAKLAR

- Akalın, Şükrü H. (2003), "Türkçenin Teknik Terim Zenginliği", *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, C.LXXXVI, S. 624, s. 767-778.
- Ayvaşık, N. Belgin, Nurhan Menli Er, Şennur Tutarel Kışlak ve Adnan Erkuş (2000), *Psikoloji Terimleri Sözlüğü*, İngilizce-Türkçe, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Başkan, Özcan (2006), *Dilde Yaratıcılık*, İstanbul: Multilingual Yayınları, s. 79-91.
- Dilaçar, Agop (1957), "Terim Nedir?", *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, Ocak, C. VI, S. 64, s. 207-210.
- Dirilbilim Terimleri Sözlüğü* (1948), İstanbul: TDK Yayınları. [http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=DIR&sozl=Dirilbilim%20\(Biyoloji\)%20Terimleri](http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=DIR&sozl=Dirilbilim%20(Biyoloji)%20Terimleri)
- Edebiyat ve Söz Sanatı Terimleri Sözlüğü* (1948), İstanbul: TDK Yayınları. http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=SOZ&sozl=Edebiyat%20ve%20S%F6z%20Sanat%FD%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Enç, Mithat (1974), *Ruhbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=RUH&sozl=Ruhbilim%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Erdoğan, Ahmet (1972), *Ceza Yargılama Yöntemi Yasası Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=CZA&sozl=Ceza%20Yarg%FDlama%20Y%F6ntemi%20Yasas%FD%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Hatipoğlu, Vecihe (1972), *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=DLB&sozl=Dilbilgisi%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Karaman, B. İlkay (2009), "Terim Oluşturma Yöntemleri", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, C. II, s. 45-59.
- Karol, S., Z. Suludere ve C. Ayvalı (1998), *Biyoloji Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=BIY&sozl=Biyoloji%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Karol, Sevinç (1963), *Zooloji Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=ZLJ&sozl=Zooloji%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Korkmaz, Zeynep (2010), *Grammer Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları, 4. Baskı.
- Matematik Terimleri Sözlüğü*, (Haz. H. Hacısalıhoğlu...[ve diğ.], (2000), Ankara: TDK Yayınları, (739. Türkiye Türkçesi Sözlükleri Projesi Terim Sözlükleri

- Dizisi : 2). http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=MAZ&sozl=Matematik%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC
- Pamir, H. Nafiz ve Önder Öztunalı (1971), *Yerbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları.
- Sağlam, M. Yaşar (2007), “Türkçe’deki Terim Sorunsalı”, *Türkbilig*, 2007/14, s. 168-176.
- Şahin, Hatice (2006), “Terimlerin Genel Dile Yansımalarına Dair Gözlemler”, *Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 20, s. 123-129.
- Turani, Adnan (1968), *Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=GSN&sozl=G%FCzel%20Sanatlar%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC).
- Türkey, Kaya (1980), *Uygulayım Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları, 2. Basım. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=UYG&sozl=Uygulay%FDm%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC).
- Türkçe Sözlük* (2011), Haz.: Şükrü Halûk Akalın...[ve diğ.], Ankara: TDK Yayınları.
- Üçok, Necip (2004 [1947]), *Genel Dilbilim (Lengüistik)*, İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Vardar, Berke (1988), *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: ABC Kitabevi.
- Yanar, M. Turan (1970), *Asalakbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara: TDK Yayınları. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=ASL&sozl=Asalakbilim%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC).
- Zülfikar, Hamza (1991), *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*, Ankara: TDK Yayınları.

Diğer E-Sözlükler

- Bitkibilim Terimleri Sözlüğü* (1948), Ankara: TDK Yayınları. ([http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=BOT&sozl=Bitkibilim%20Terimleri%20\(Botanik\)](http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=BOT&sozl=Bitkibilim%20Terimleri%20(Botanik))).
- İlaç ve Eczacılık Terimleri Karşılıklar Kılavuzu*, TDK tarafından hazırlanmaktadır. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=IET&sozl=%DDla%E7%20ve%20Eczac%FDI%FDk%20Terimleri%20K%FDlavuzu).
- Kimya Terimleri Sözlüğü (II)* TDK tarafından hazırlanmaktadır. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kisaltma=KTS&kategori=terimler_listeli&sozl=Kimya+Terimleri+S%F6z1%FC%F0%FC&konts=5040).

Su Ürünleri Terimleri Sözlüğü, TDK tarafından hazırlanmaktadır. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=STS&sozl=Su%20DCr%FCnleri%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC).

Veteriner Hekimliği Terimleri Sözlüğü, TDK tarafından hazırlanmaktadır. (http://www.tdkterim.gov.tr/?kategori=terimler_listeli&kisaltma=VHT&sozl=Veteriner%20Hekimli%F0i%20Terimleri%20S%F6z1%FC%F0%FC).<http://en.wikipedia.org/wiki/Pseudo-> e.t. 21.07.2011.